

Fik dome til kikkert 27 år efter købet

Statsskolen i Horsens får nu endelig sin astronomiske kikkert i brug —
Første dome ligger på havets bund

I undervisningsministeriet ligger en sag med sneesevis af ark papir og formentlig

„Kikkert-dome til Horsens Statsskole“. Baggrunden for sagen, som nu snart kan makuleres, fordi den omsider har fundet sin afslutning, er, at en kreds af forældre i 1944 kede en astronomisk kikkert til Horsens Statsskole til supplement i undervisningen. For det indsamlede beløb havde man fundet frem til en kikkert med dome i Vejle, men da det kom til stykket, var den alligevel ikke til salg.

I stedet fandt man en anden kikkert i København, og den blev erhvervet for 7.000 kr. I dag skulle man formentlig have betalt omkring 50.000 kr. Det var meningen, at domene - eller kuplen - skulle bygges på taget af statsskolen i forbindelse med den istandsttelse, der blev nødvendig efter besttelsen, fordi tyskerne havde skamferet lokalerne temmelig groft.

Søgt ministeriet i årevis

Kuplen skulle fremstilles i aluminiseret stål, og det lå altså sådan lige efter verdenskrigen, at det materiale var ikke til at skaffe. Derimod var det tilsyneladende den gang ikke vanskeligt at finansiere købet og opstillingen. Nogle år senere var det lige omvendt. Nu var materialerne til stede - det var pengene bare ikke. Siden har skolen med jævne mellemrum ansøgt ministeriet om den nødvendige bevilling.

I de sidste ca. tre år har statsskolen vret under ombygning og udvidelse, og på den konto lykkedes det at få bevilget de nødvendige penge, så den kostbare kikkert, som man har haft stående til ingen nytte, omsider kunne placeres. Glade og fro skikkede man bud til det store firma i Illinois i USA, som fremstillr domeme, og som har leveret dem verden over til mange forskellige institutioner, bl. a. forsvar, vejrtjenesten, undervisningsanstalterne osv.

Falck klarede

For 3-4 måneder siden blev domene indskibet fra USA, og i Horsens gjorde man anstalter til at modtage den. Men uheldet var ude. Domen nåede aldrig frem. Det skib, den var med, sank nemlig i Hudson Bugten, og der ligger domene nu. Firmaet blev underrettet, og en ny blev afsendt. Den blev i lørdags bragt på plads på det fundament der

Stationsleder Anker Hersdorf og lektor Orla Rasmussen ved domen på taget af statsskolen.

er bygget på taget af skolen, og forventelig vil den blive taget i brug sammen med kikkerten og det dertil hørende fotoudstyr først i det nye an

Det var ventet, at det amerikanske firma ville sende to montører med. Men det undgik man, fordi Falcks stationsleder i Helsingør, Anker Hersdorf er lidt af en ekspert på dette felt. Det blev derfor ham og hans folk, der gennemførte arbejdet i Horsens. Der er altså Oa 27 år, siden kikkerten blev skaffet til veje. Den placeres nu i kuplen, og den er nøjagtigt indstillet, vil det vre muligt at studere og fotografere stjernehimlen. Kuplen blev officielt overdraget statsskolen ved lektor Orla Rasmussen i lørdags. Han har som et led i sin uddannelse i sin tid også arbejdet på observatorium.

- Vi glæder os meget til at bruge kikkerten på skolen, og også andre interesserede kan få lejlighed til at vre med, siger lektor Orla Rasmussen. Det er længe, vi har ventet på bevillingen, men statsskolerne har altid vret holdt meget stramt med midler. Kikkerten er forsynet

med en meget fin optik og har et objektiv på 130 millimeter.

Ved hjælp af den kan man se stjernebilledene og iagttage mange små detaljer, som det ikke er muligt at se med det blotte øje. Der findes meget få skoler, som har kikkerter af denne art, og vores er en af de største i privateje. Kuplen, der vejer ca. 600 kg står i en højde af 14-15 meter. Den er samlet af flere stykker og spændt solidt fast på fundamentet. Kuplen kan køre rundt, og der kan åbnes en spalte der, hvor kikkerten findes. „Maskineriet“, drives af to el-motorer.

Stationsleder Hersdorf siger, at han har prøvet at se i en kikkert af denne art - Det var yderst interessant, fordi jeg fik syn for ting, som jeg far bare havde hørt tale om, siger han. Iøvrigt var mødet mellem Orla Rasmussen og Hersdorf sjovt. De var i sin tid spejdere sammen, men har ikke set hinanden i 40 år. Orla Rasmussen siger, at det er hans håb, at den omfattende modernisering, statsskolen gennemgår, kan vre færdig omkring juletid.

P. N.